

Vnútný predpis pre tvorbu a zúčtovanie opravných položiek

Názov a sídlo organizácie	Obec Kecerovce
Poradové číslo vnútorného predpisu	49/2023
Vypracovala :	Alžbeta Križová
Schválil :	Miroslav Galas-Zaufal
Dátum vyhotovenia vnútorného predpisu	22.03.2023
Účinnosť vnútorného predpisu od	01.01.2023
Ruší sa vnútorný predpis	Číslo : 1/2015 zo dňa : 01.01.2015
Prílohy	0

A. Úvodné ustanovenie:

Vnútný predpis je vypracovaný v zmysle zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle Opatrenia MF SR zo dňa 12. 12. 2022, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre obce, vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, uverejneného pod č. MF/014454/2022-36, /ďalej len Postupy účtovania/.

Článok 1

Všeobecné postupy účtovania opravných položiek

1. Opravné položky sa tvoria v súlade s § 26 zákona o účtovníctve. Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti, podľa vnútorného predpisu účtovnej jednotky, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo prechodné zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu, okrem trvalého zníženia hodnoty majetku. Opravnou položkou sa odhaduje predpokladané zníženie hodnoty majetku. Predpoklad zníženia hodnoty majetku je opodstatnený, ak sa udiala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku.
2. Ak došlo k trvalému zníženiu hodnoty majetku, zníženie sa účtuje na ťarchu nákladov, napríklad odpis pohľadávky na základe súdneho rozhodnutia o jej vyrovnaní, mimoriadny odpis dlhodobého majetku.
3. Opravné položky sa vytvárajú k:
 - a) dlhodobému majetku
 - b) zásobám
 - c) pohľadávkam
 - d) finančnému majetku
4. Opravné položky pri odpisovanom dlhodobom majetku, ktorého úžitková hodnota sa znižuje opotrebovaním, sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je **významne nižšia** ako jeho ocenenie v účtovníctve po odpočítaní oprávok (zostatková cena) a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru. Opravné položky pri neodpisovanom dlhodobom majetku sa tvoria, ak jeho úžitková hodnota zistená pri inventarizácii je **významne nižšia** ako jeho ocenenie v účtovníctve (obstarávacía cena) a toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.

5. Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku **sa vytvárajú**, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu. Hodnota opravnej položky sa vyčíslí kvalifikovaným odhadom. Opravná položka sa tvorí vo výške kladného rozdielu účtovnej hodnoty finančného majetku a hodnoty budúcich ekonomických úžitkov. Ak nastane zmena predpokladu zníženia hodnoty podielu na základnom imaní opravné položky **sa zrušia**. V prípade, že hodnota dlhodobého finančného majetku je ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka **vyššia** ako jeho účtovná hodnota, túto skutočnosť uvedie účtovná jednotka **v Poznámkach** účtovnej závierky.
6. Opravné položky k zásobám sa účtujú pri dočasnom znížení úžitkovej hodnoty zásob, napríklad, ak sa pri inventarizácii zistí, že čistá realizačná hodnota zásob **je nižšia**, ako je cena použitá na ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie hodnoty je významné a nemožno ho považovať za zníženie trvalého charakteru. Významné riziko pre účtovnú jednotku predstavuje dočasné zníženie úžitkovej hodnoty zásob o 30 %.
7. Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria najmä k pohľadávkam, pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, k sporným pohľadávkam voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie.

Pri tvorbe opravných položiek k pohľadávkam sa prihliada najmä na

dobu, ktorá uplynula od splatnosti pohľadávky,

stav, v ktorom sa dlžník nachádza, napríklad, ak dlžník zomrel, je v konkurznom konaní, konkurzné konanie bolo zastavené alebo zrušené pre nedostatok majetku, dlžník je v likvidácii alebo sa voči nemu vedie konanie o výkone rozhodnutia.

Opravné položky sa tvoria alebo sa upraví ich výška

poslednému dňu kalendárneho štvrt'roka pri pohľadávkach,

ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

8. **Tvorba** opravnej položky sa účtuje **na ťarchu nákladov** v prospech príslušného účtu opravných položiek.
9. Opravné položky sa **zúčtujú znížením alebo zrušením** v prospech výnosov, ak toto opatrenie neustanovuje inak a na ťarchu príslušného účtu opravných položiek, ak inventarizácia v nasledujúcom účtovnom období nepreukáže opodstatnenosť ich existencie alebo výšky, alebo ak pominuli dôvody ich existencie v priebehu účtovného obdobia.
10. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa z dôvodu upravujúcich závierkových účtovných prípadov účtuje tvorba opravnej položky alebo sa upraví jej výška, napríklad v prípade vyhlásenia konkurzu na niektorého z odberateľov, ktoré sa uskutočnilo po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ktorým sa spravidla potvrdí, že znehodnotenie pohľadávok z obchodného styku existovalo už ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.
11. Opravné položky nemajú aktívny zostatok.

Článok 2

Tvorba opravných položiek k jednotlivým druhom majetku

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Opravné položky tvorené k poškodenému, nevyužívanému majetku budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry dlhodobého majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry dlhodobého majetku identifikovať poškodený, nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch.

Opravné položky sa tvoria k nehnuteľnému majetku, k majetku zaúčtovanom na účtoch obstarania dlhodobého majetku, k hmotnému majetku, k nehmotnému majetku, k finančnému majetku. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci inventúry identifikovať nevyužívaný dlhodobý majetok a zachytiť výsledky vyplývajúce z posúdenia reálnosti ocenenia majetku v inventarizačných zápisoch a zaznamenať rozhodnutie vedenia organizácie o ďalšom využívaní majetku.

Dôvod – príčinu tvorby opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod – príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k dlhodobému majetku musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

2. Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

- a) **záonné** - vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v z.n.p. v rámci podnikateľskej činnosti
- b) **ostatné** - vytvárané v prípade, že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva v rámci hlavnej činnosti

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade

- pochybných pohľadávok - t. j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom úplne alebo čiastočne zaplatené a pri
- sporných pohľadávkach - t. j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplatenie,
- pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom konaní alebo v prípade, ak tak ustanoví zákon o dani z príjmov
- pohľadávok voči dlžníkom v likvidácii alebo sa voči nemu vedie konanie o výkone rozhodnutia
- dlžníkom nezaplatená alebo neuznaná časť pohľadávky,

Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok sú najmä:

- a) pohľadávka je k 31.12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z odsúhlasovania pohľadávok počas inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude úplne alebo čiastočne zaplatená,
- b) pohľadávky, u ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu, alebo exekútora
- c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje alebo je ukončené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,
- d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. z najrozličnejších príčin,

- e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,
- f) pohľadávky, pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu
- h) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obdobnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník obci neuhradil,
- i) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd; konkurzné konanie bolo zastavené alebo zrušené pre nedostatok majetku

Dôvod - príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

Dôvod - príčinu zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše v inventúrnom súpise k účtu 391 - Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

3. Opravné položky k zásobám

Opravné položky tvorené k poškodeným, nevyužívaným zásobám budú tvorené na základe výsledkov fyzickej inventúry zásob. Povinnosťou inventarizačnej komisie je v rámci fyzickej inventúry zásob, identifikovať poškodené, nevyužívané zásoby a zachytiť ich v inventúrnych súpisoch a v inventarizačných zápisoch.

Článok 3 Výška opravných položiek

1. Opravné položky k dlhodobému majetku:

Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

- a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľností za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnomu odvodeniu existencie vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) nezaradenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie účtovnej jednotky, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky stanovené všeobecne záväznými predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy, spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav pretrváva už viac ako jedno účtovné obdobie (do účtovného obdobia sa započítava aj kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k účtu 041, 042 skúma) a pri vykonávaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch 041 alebo 042 - Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku
- c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného alebo dlhodobého nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve

d) nevyužitelnosť dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému hmotnému majetku, k dlhodobého nehmotnému majetku, k nedokončenému dlhodobému hmotnému majetku a k nedokončenému dlhodobému nehmotnému majetku sa posudzuje individuálne podľa nevyužitelnosti majetku. Nevyužitelnosť dlhodobého hmotného a nehmotného majetku sa určuje v %.

Tvorba opravnej položky k dlhodobému finančnému majetku sa posudzuje individuálne na základe predložených výsledkov hospodárenia (výkaz ziskov a strát, súvaha, poznámky) jednotlivých obchodných spoločností.

2. Opravné položky k pohľadávkam

a) Záonné OP k pohľadávkam v rámci podnikateľskej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorej je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ktoré boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

360 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 20% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva
720 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 50% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva
1 080 dní	sa zahrnie do výdavkov do výšky 100% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva

Neplatí to pre pohľadávky nadobudnuté postúpením alebo pohľadávku, ktorú možno vzájomne započítať so splatnými záväzkami voči dlžníkovi.

b) Ostatné OP k pohľadávkam v rámci hlavnej činnosti

K pohľadávkam, pri ktorej je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, ak od splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia :

12 mesiacov	najviac do výšky 25% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva
24 mesiacov	najviac do výšky 50% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva
36 mesiacov	najviac do výšky 100% menovitej hodnoty pohľadávky bez príslušenstva

Opravné položky k pohľadávkam sa vytvoria v 100 % výške menovitej hodnoty pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý:

- vstúpil do likvidácie,
- je v konkurznom konaní
- alebo ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané.

Inventarizačné zápisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a podkladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

3. Opravné položky k zásobám

Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade zásob sú najmä nasledovné skutočnosti:

- žiadny obrat (reálny výdaj) v prípade jednotlivých položiek zásob v priebehu napr. posledných dvoch kalendárnych rokov, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,
- zistenie takej skutočnosti, že zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodov technických, ekologických a pod., resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom disajnu alebo jeho fyzickej zastaralosti,
- nízka obrátkovosť zásob,
- zníženie hodnoty majetkových zložiek pod dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napríklad straty z predaja majetku),

Článok 4

Účtovanie opravných položiek

09 - Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku

	Text účtovného prípadu	Suma v €	MD	D
1.	Tvorba OP k DHM		558	092
2.	Tvorba OP k nedokončenému DHM		558	094
3.	Tvorba OP k DFM		559	096
4.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DHM		092	658
5.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k nedokon. DHM		094	658
6.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DFM		096	659

19 - Opravné položky k zásobám

	Text účtovného prípadu	Suma v €	MD	D
1.	Tvorba OP k materiálú		558	191
2.	Zníženie alebo zrušenie OP k materiálú		191	658
3.	Odúčtovanie OP k zásobám v prípade, ak nespĺňajú podmienky podľa tejto smernice čl.3 ods.3		191	428

39 - Opravná položka k zúčtovacím vzťahom a vnútorné zúčtovanie

	Text účtovného prípadu	Suma v €	MD	D
	Tvorba a prehodnotenie výšky opravnej položky ku dňu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka			
	Zdaňovaná/podnikateľská činnosť			
1.	Tvorba zákonnej OP k pohľadávkam			
	a) voči dlžníkom v konkurznom konaní podľa § 20 ods. 10 ZDP		557	391 AÚ
	b) nepremičaným, pri ktorých je riziko, že ich dlžník nezaplatí, a ak pohľadávky pri ich vzniku boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov (§ 20 ods. 14 a § 52 ods. 18 ZDP)		557	391 AÚ
	Nezdaňovaná/hlavná činnosť			
1.	Tvorba ostatných OP k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP		558	391 AÚ
2.	Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k pohľadávkam			
	a) zákonných opravných položiek		391 AÚ	657
	b) ostatných opravných položiek		391 AÚ	658

Článok 5
Záverečné ustanovenia

1. Tento predpis je súčasťou vnútorného kontrolného systému organizácie a podlieha aktualizácii podľa potrieb účtovnej jednotky.
2. Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci organizácie.

Miroslav Galas- Zaufal
starosta obce